

Dkt. Robert A. Peterson, Ufunuo na Maandiko, Kipindi cha 16, Ufunuo Maalum, Maandiko Matakatifu, Mitazamo Saba kuhusu Msukumo

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatifu. Huu ni kipindi cha 16, Ufunuo Maalum, Maandiko Matakatifu, Maoni Saba ya Uvuvio.

Karibu kwenye mihadhara yetu inayoendelea kuhusu mafundisho ya Mungu kujifunua katika ufunuo na maandiko kwa ujumla na maalum.

Hiyo ndiyo mada yetu sasa, na hadi mwisho wa kozi, ufunuo wa Mungu katika Maandiko Matakatifu.

Tafadhali omba pamoja nami. Baba, jinsi tunavyokushukuru kwa neno lako. Tunakushukuru kwamba roho ilileta neno kupitia manabii na mitume wa kale ili tuweze kukujua, kukupenda, na kukutumikia, na kufanya mapenzi yako. Tubariki, tunaomba, na tunakushukuru kupitia Yesu Kristo Bwana wetu.

Amina. Tumekuwa tukiangalia maandiko matano yaliyochaguliwa, maandiko yenye msukumo mkubwa kwa undani, katika maandalizi ya kugeukia theolojia ya kimfumo ya maandiko kama ufunuo maalum. Tulimwona Yesu katika Marko 12 akisema kwamba Daudi, alipoandika Zaburi 110.1, alifanya hivyo kwa Roho Mtakatifu.

Tulimwona Yesu akinukuu Zaburi 82, akitoa maoni katika Yohana 10 kwamba maandiko hayawezi kutanguka. Tulimwona Paulo akizungumzia maneno yake katika 1 Wakorintho 14 kama amri kutoka kwa Mungu. Kisha tukaona andiko kuu la 2 Timotheo 3 kuhusu msukumo.

Tumefikia 2 Petro 1:16 hadi 21, na hilo linategemea simulizi la kubadilika sura. Kwa hivyo, acha nisome mistari minane ya kwanza ya Mathayo 17. Baada ya siku sita, Yesu aliwachukua Petro, Yakobo na Yohana, ndugu yake, akawapeleka juu ya mlima mrefu peke yao.

Akageuka sura mbele yao, uso wake ukang'aa kama jua, mavazi yake yakawa meupe kama nuru. Na tazama, Musa na Eliya wakawatokea wakizungumza naye. Petro akamwambia Yesu, Bwana, ni vizuri sisi kuwa hapa.

Ukitaka, nitafanya vibanda vitatu hapa. Jamani, kimoja chako, kimoja cha Musa, na kimoja cha Eliya. Alipokuwa bado anaongea, tazama, wingu angavu likawafunika.

Na sauti kutoka katika wingu ikasema, Huyu ni Mwanangu mpendwa, ninayependezwa naye. Msikilizeni. Wanafunzi waliposikia haya, walianguka kifudufudi na kuogopa sana.

Lakini Yesu akaja, akawagusa, akasema, Inukeni, msiogope. Walipoinua macho yao, hawakumwona mtu ila Yesu peke yake. 2 Petro 1:16 hadi 21.

Katika muktadha, Petro anasimulia jinsi Mungu alivyowapa waumini ahadi za neno lake ili waweze kuepuka dhambi. 2 Petro 1:4. Anawahimiza wasomaji wake kuwa na sifa za kimungu katika mistari ya 5 hadi 7. Hizo zinapaswa kusomwa kwa kuzingatia tunda la Roho katika Wagalatia 5. Petro anawahimiza Wakristo kufuata utauwa ili kuimarisha uhakika wao wa wokovu.

Mstari wa 10, hakikisha wito wako na uteule wako. Bila shaka, mambo hayo ni hakika kwa Mungu, lakini yanakuwa, tunapata uhakika wa ukweli kwamba Mungu alituita kwenye imani katika Kristo na kwamba alituchagua kabla ya kuumbwa kwa ulimwengu. Tunapata uhakika tunapomwona Mungu akifanya kazi katika maisha yetu, akizalisha sifa hizo.

Huo ulikuwa msingi wa tatu wa uhakika tuliouzungumzia hapo awali. Mungu anatumakikishia hasa kwa neno lake, pia ndani ya mioyo yetu kwa roho yake, na tatu kwa kufanya kazi katika maisha yetu. Ni msingi huo wa tatu wa uhakika ambao Petro anazungumzia anapoorodhesha sifa hizo za Kikristo.

Akikaribia kifo, katika mstari wa 14 wa sura ya 1 ya 2 Petro, Mtume anaandika kuwakumbusha wasomaji kuishi kwa ajili ya Kristo na kuwapa rekodi iliyoandikwa ya mambo haya muhimu. 2 Petro 1:12 hadi 15. Kwa hivyo, ninakusudia kuwakumbusha sifa hizi kila wakati, nikizizungumzia tena, ingawa mnazijua na mmeimarika katika kweli mliyo nayo.

Nafikiri ni sawa, maadamu niko katika mwili, kuwaamsha kwa kuwakumbusha, kwa maana najua ya kuwa kuachwa kwangu ku karibu, kama Bwana wetu Yesu Kristo alivyoniambia. Nami nitajitahidi ili baada ya kuondoka kwangu, mpate kukumbuka mambo haya wakati wowote. Hasa mistari hii, 2 Petro 1:16-21, na hasa 20 na 21 inayohusiana na fundisho la msukumo wa Maandiko Matakatifu.

1:16 Kwa maana hatukufuata hadithi zilizotungwa kwa werevu tulipowajulisha ninyi nguvu na kuja kwake Bwana wetu Yesu Kristo, bali tulikuwa mashahidi wa utukufu wake. Kwa kuwa alipopokea heshima na utukufu kwa Mungu Baba, na sauti ikamjia kwa utukufu mkuu, huyu ni Mwanangu mpendwa, ninayependezwa naye.

Sisi wenyewe tulisikia sauti hii, iliyotoka mbinguni, kwa maana tulikuwa pamoja naye katika mlima mtakatifu. Na neno la unabii limethibitishwa zaidi, ambalo mtafanya vyema mkilizingatia, kama taa inayong'aa mahali penye giza, hadi

kutakapopambazuka na nyota ya asubuhi kuzuka mioyoni mwenu. Kwanza kabisa, tunapaswa kujua kwamba hakuna unabii wa maandiko unaotokana na tafsiri ya mtu mwenyewe.

Kwa maana unabii haukuletwa popote kwa mapenzi ya mwanadamu, bali wanadamu walinena yaliyotoka kwa Mungu, wakiongozwa na Roho Mtakatifu. Angalia 21. Lakini pia waliondoka manabii wa uongo miongoni mwa watu, kama vile kutakavyokuwa na walimu wa uongo miongoni mwenu. Kwa mara nyingine tena, muktadha wa moja kwa moja wa andiko hili kuu la msukumo, sawa na 2 Timotheo 3:16 na 17, ni mafundisho ya uongo.

Katika siku za mwisho, si vigumu kufikia maana yake, kwamba Mungu anakusudia maandiko na ufafanuzi wake kuwa dawa ya sumu ya mafundisho ya uongo. Petro anathibitisha kwamba yeye na mitume wengine hawakubuni hadithi za uongo kwa werevu walipotoa ushuhuda kuhusu Yesu. Petro, Yakobo, na Yohana walikuwa mashahidi wa utukufu wa kimungu wa Kristo wakati wa kubadilika kwake sura.

Utukufu mkuu wa Mungu Baba ulimpa Bwana Yesu Kristo utukufu na heshima. Hilo lilitokea wakati Petro alipotangaza, nukuu, wakati Baba alipotangaza, samahani, Baba alitangaza, huyu ni Mwanangu mpendwa, ninayependezwa naye, mstari wa 17. Petro na wanafunzi wenzake wawili walisikia usemi huo walipokuwa na Kristo kwenye Mlima wa Kubadilika Sura, mstari wa 18.

Kisha, Petro anazungumzia neno la unabii la Agano la Kale linalotegemeka. Muktadha, tena, ni kile ambacho Mathayo 17 ilitukumbusha. Na kabla tu ya hapo, Yesu alisema, maneno yale yale yaliyo mwishoni mwa Mathayo 16 ni, amin, nawaambia, wako wengine waliosimama hapa ambao hawataonja mauti hata watakapomwona Mwana wa Adamu akija katika ufalme wake.

Kisha, mara moja, simulizi la kubadilika sura hutokea. Na miongoni mwa vyanzo vingine, Darrell Bock, katika kitabu chake kizuri kuhusu injili nne, kama picha ya Yesu, anasema, kwa usahihi, inaonekana kwangu kwamba kubadilika sura kunakusudiwa kama onyesho la awali la utukufu ambao Yesu ataleta wakati wa kuja kwake mara ya pili. Hivi ndivyo baadhi ya waliosimama pale hawatakufa kabla ya kuuona ufalme wa Mungu ukija.

Wataiona kwa makini katika tukio la kubadilika sura. Ndiyo maana Petro anazungumzia neno la unabii la Agano la Kale. Mstari wa 20, hakuna unabii wa maandiko unaotoka, anasema hivyo, na hakuna neno la maandiko, kwa sababu ana unabii akilini mwake.

Kisha, Petro anazungumzia neno la unabii la Agano la Kale linalotegemeka. Hilo linakubaliwa, lakini mitazamo ya mstari wa 18 haikubaliani. Kuna mitazamo mitatu.

Anaposema, tuna neno la unabii lililothibitishwa kikamilifu zaidi, mstari wa 19. Kwa kuzingatia uzoefu wa kubadilika sura, hakuna shaka kuhusu hilo. Kwa kuzingatia hilo, tuna neno la unabii lililothibitishwa kikamilifu zaidi.

Mitazamo mitatu. Kwanza, neno la unabii linathibitishwa kwa nguvu na uzoefu wa kubadilika kwa Kristo. Hilo linaendana na Mathayo 17, baada ya mstari wa mwisho katika 16.

Ilikuwa ni kielelezo, inaonekana, cha utukufu wa Yesu uliofunuliwa katika siku ya pili, utakaofunuliwa katika siku ya pili.

Mtazamo wa pili: Nina mwelekeo wa hili, lakini ninajishawishi kuhusu lile la kwanza ninapoangalia muktadha wa Mathayo. Mtazamo wa pili, waumini wana kitu cha kuaminika zaidi kuliko uzoefu wa kubadilika sura, ambacho ni cha kushangaza na bila shaka kinaimarisha imani ya mitume.

Lakini wana kitu kinachoaminika zaidi kuliko Wakristo Wayahudi: maandiko ya Agano la Kale. Kwa hivyo tunaweza kutafsiri. Pia tuna neno la unabii lililo na uhakika zaidi .

Toleo la King James na Calvin walifanya hivyo. Na kwa namna fulani, hivi majuzi, nadhani tafsiri nyingine, ingawa inanifanya nisielewe hilo ni nini. Tazama tatu, na zote zinawezekana kisarufi na kisintaksia.

Kivumishi kilichothibitishwa au kinachotegemeka cha NIV kinaweza kuchukuliwa kama linganishi kinachotumika kama ubora wa juu, na kwa hivyo, tafsiri itakuwa kwamba Agano la Kale ni kitu kinachotegemeka kabisa. Si wengi wanaofuata mtazamo huo. Makubaliano ndiyo ya kwanza, na ni kweli.

Hakika ni kweli. Kwa hivyo, hatuhoji tena theolojia, bali ufafanuzi. Hakika simulizi la kubadilika kwa sura liliimarisha imani ya mitume katika neno la Mungu.

Lakini Petro, Mkristo Myahudi wa karne ya kwanza, analiona Agano la Kale kama mamlaka ya juu kuliko uzoefu wake mwenyewe. Nadhani hilo ni kweli pia. Hata hivyo, halituamui swali la jinsi ya kutafsiri.

Mstari wa 19. Wa 2 Petro 1. Petro anaona neno la unabii la Agano la Kale kuwa la kutegemewa sana.

Hiyo ni kweli. Anawahimiza wasomaji wake kuzingatia maandiko kwa makini. Anatomia mfano wa taa inayong'aa chumbani gizani kuonyesha uaminifu mkubwa wa Biblia kama mwongozo.

Hatukufuata hadithi za uongo za kiungu kwa werevu tulipowajulisha ninyi nguvu na kuja kwa Bwana Yesu Kristo, bali tulikuwa mashahidi wa macho. Hatukubuni mambo haya. Tulikuwa pale kwenye Mlima wa Kugeuka Sura, na tuliona na kusikia.

Kwa kweli, tulisikia sauti ya Mungu, kaa la kuogea, binti wa sauti, sauti ya Mungu kutoka mbinguni ikisema. Huyu ni mwanangu mpendwa, ninayependezwa naye. Walisikia maneno hayo.

Mstari wa 18. Sisi wenyewe tulisikia sauti hii ikitoka mbinguni, kwa maana tulikuwa pamoja naye katika mlima mtakatifu, Petro, Yakobo, na Yohana, watu wa ndani wa Yesu. Na tuna neno la unabii lililothibitishwa kikamilifu au hata kuaminika zaidi, au tuna neno la unabii ambalo ni la kutegemewa sana.

Ni wazi kwamba, ESV inachukua mtazamo wa kwanza. Na tuna neno la unabii lililothibitishwa kikamilifu zaidi, na hapa inakuja tashbihi, ambayo mtafanya vyema kuzingatia kama taa inayong'aa mahali penye giza. Tashbihi na sitiari zinafanana.

Sitiari ni milinganyo zaidi. Mwongozo wa msingi si wa kipumbavu, lakini sitiari mara nyingi hutumia kama au kama, kama ilivyo hapa. Zingatia neno la Mungu.

Tena, ni neno la kinabii kwa sababu ya muktadha. Kugeuka Sura kulikuwa utabiri, kana kwamba, wa kuja kwa pili kwa Kristo. Utafanya vyema kuzingatia neno la kinabii, na bila shaka, neno lote, kama taa inayong'aa mahali penye giza.

Ulimwengu unaonyeshwa kama giza, katika dhambi, na bila kumjua Mungu peke yake. Ulimwengu umekata tamaa, na ingawa hautambui, unahitaji sana ufunuo kutoka kwa Mungu. Nasi tutazingatia neno hilo kama taa inayong'aa gizani hadi siku itakapopambazuka.

Hii ndiyo lugha ya eskatologia, ya kuja kwa pili kwa Kristo, na yote hayo yanamaanisha. Hadi siku itakapopambazuka, na nyota ya asubuhi itakapochomoza mioyoni mwenu. Hilo ni gumu kidogo kuelewa.

Wengine wanaweza kusema, oh, biashara ya kuja mara ya pili ni ya ndani kabisa. Ni moyoni mwako tu kwamba utarudi. Hapana, Biblia iko wazi sana.

Kurudi kwa Yesu kutakuwa kwa kibinafsi, kwa kuonekana, na, tofauti na kuja kwake kwa mara ya kwanza, kutakuwa kwa utukufu. Inamaanisha nini basi? Inamaanisha watu wake watafurahi ndani siku hiyo itakapopambazuka watakapomwona Bwana na Mwokozi wao akirudi. Tukijua hili, kwanza kabisa, hili ndilo jambo letu kuu kuhusu mpango huu wote.

Tumejaribu kuiweka katika muktadha. Kwanza kabisa, tukijua hili kwamba hakuna unabii wa maandiko, unabii kwa sababu hiyo ndiyo mada ya kifungu, unaotokana na

tafsiri yake mwenyewe, tafsiri yake mwenyewe. Baadhi ya tafsiri za NIV hufanya hivi, husema tafsiri ya nabii mwenyewe.

ESV hufanya hivyo kwa ujumla zaidi. Hakuna unabii wa maandiko unaotokana na tafsiri ya mtu mwenyewe. Inazungumzia mahali ambapo maandiko hayo yanatoka.

Kwa hivyo , hata hivyo, unaelewa usemi huo, tafsiri yake mwenyewe au yake mwenyewe, unashughulika na asili, chanzo cha Maandiko Matakatifu, kama vile 2 Timotheo 3 ilivyokuwa ilipokuwa ikizungumzia Mungu akisema, akitoa neno lake. Hakuna unabii wa maandiko unaotokana na tafsiri ya mtu mwenyewe. Hapo si pale unapotoka.

Inatoka kwa Mungu. Kwa maana hakuna unabii uliotolewa kamwe kwa mapenzi ya mwanadamu. Maana yake ni pekee.

Bila shaka, Petro alitumia hiari yake alipoandika maneno haya, lakini hakuwa chanzo kikuu cha maneno haya. Hakuna unabii uliowahi kutolewa kwa mapenzi ya mwanadamu, lakini watu walinena yaliyotoka kwa Mungu wakiongozwa na Roho Mtakatifu. Wanadamu walinena.

Petro alizungumza sana wakati wake. Bi. Peter angekuambia kila kitu alichosema hakikuwa ufunuo kutoka kwa Mungu, ikiwa ni pamoja na ugomvi wao wa nyumbani, bila shaka. Lakini aliposema hivi ndivyo asemavyo Bwana na kunena neno la Mungu, alinena kama mtu aliyetoka kwa Mungu.

Yaani, kama mtume, mtume akifanya kazi yake, neno la Mungu lilitoka kinywani mwake. Alinena ufunuo. Hakuna unabii uliowahi kutolewa kwa mapenzi ya wanadamu, lakini mwandishi wa Biblia alizungumza kutoka kwa Mungu walipokuwa wakiongozwa na Roho Mtakatifu hapa.

Hasa, tofauti na 2 Timotheo 3, ilisema kwamba maandiko yanapuliziwa na Mungu, Mungu ndiye aliyepuliziwa hapa. Na ni ajabu. Roho Mtakatifu, kupitia Petro, anataja wakala wa Roho Mtakatifu katika kutoa neno la Mungu.

Tunahitaji neno la Mungu. Ambalo ni lazima tulizingatie katika uwezo huo wa kuongoza hadi siku ya mwisho wa dunia itakapopambazuka na jua litakapochomoza. Hapa kuna ishara ya Yesu akirudi na kufufuka katika mioyo ya waumini.

Kisha Petro anasema, zaidi ya yote, unajua, hili linasisitiza umuhimu wa kile kinachopaswa kufuatwa. Hakuna unabii wa maandiko unaotokana na tafsiri ya manabii wenyewe. Katika mstari wa 20, manabii hawaelezi neno la Mungu peke yao.

Wao ni wasemaji wa Mungu. Kama vile Haruni alivyokuwa msemaji wa Musa na Mungu alivyomwambia Musa kuhusu Haruni, atakuwa Mungu wako. Yeye ndiye msemaji wako.

Mungu atasema maneno ya Musa kupitia Haruni, ambaye inaonekana alikuwa na ufasaha zaidi. Nadhani ni kinyume chake tu, sivyo? Musa ni Mungu na Haruni ni msemaji. Ndiyo, nilichanganya.

Samahani. Haruni, Mungu anasema Musa atakuwa Mungu wako. Utasema neno la Mungu kwa ajili yake.

Hakuna unabii uliokuja kwa mapenzi ya mwanadamu. Badala yake, wanadamu walinena yaliyotoka kwa Mungu wakiongozwa na Roho Mtakatifu. Katika mstari wa 21, Petro anaelezea mstari uliotangulia.

Manabii hawabuni jumbe zao. Mungu ndiye chanzo cha ufunuo. Yeye ndiye chanzo cha maneno waliyosema.

Hii ilikuwa kwa sababu walichukuliwa na Roho Mtakatifu. Walizaliwa wakichukuliwa na Roho Mtakatifu. Waandishi wa Agano la Kale ndio vyombo vya Roho Mtakatifu wanapoandika maandiko.

Kuna upande wa kibinadamu wa maandiko. Wanadamu huzungumza wanapoandika neno la Mungu. Mstari wa 21, wanadamu walizungumza.

Hata hivyo, kifungu hiki hakisisitizi upande wa kibinadamu bali upande wa kimungu. Waandishi wanapoandika, walipoandika, walizungumza kutoka kwa Mungu. 21, chanzo cha uandishi wao kiko nje yao wenyewe katika Mungu.

Anazungumza kupitia kwao. Hasa, Roho Mtakatifu huwaongoza waandishi wa maandiko wanapozungumza kutoka kwa Mungu. Roho huwaongoza waandishi hivyo kwamba wanazungumza kwa niaba ya Mungu.

Maneno ya maandiko si matokeo ya mapenzi ya mwanadamu pekee, ambayo, bila shaka, ni matokeo, na hivyo, tunahesabu mitindo mbalimbali katika maandiko na kadhalika, na msisitizo mbalimbali. Hatukatai hilo, lakini hatimaye, lakini hilo si jambo la mwisho. Hatimaye, Mungu ndiye mwandishi wa Maandiko Matakatifu.

Maneno ya maandiko pia ni maneno ya Mungu, kwani kwa Roho wake, anawaongoza waandishi ili waandike neno lake. Chanzo cha Biblia, basi, hatimaye ni Mungu mwenyewe. Maneno ya Petro yanahusu, kwanza kabisa, saini.

Hati hizo ni maandishi ya asili ya vitabu vya Biblia badala ya nakala. Mungu huvuvia hati hizo kupitia waandishi wa kibinadamu, na kupitia hati zake, hati zake kuu,

huhifadhi neno lake ili nakala zetu ziwe nzuri sana. Hasa kupitia sayansi ya ukosoaji wa maandishi, tuna maandishi ambayo ni safi sana kweli. Kwa sababu ya tabia hii ya kimungu-kibinadamu, neno la Mungu lina mamlaka na uaminifu mkubwa.

Tunapaswa kutegemea imani yetu juu yake. Inathibitisha uzoefu wa mitume na Kristo, kama Petro alivyosimulia. Ni mwongozo muhimu tunapoishi katika ulimwengu wa giza hadi Yesu atakaporudi, kama Petro alivyosema.

Kwa kudokeza kutoka kwa muktadha ufuatao, maandiko pia ni dawa ya mafundisho ya uongo. 2 Petro sura ya 2 ni shutuma kali kwa walimu hawa wa uongo ambao maneno na maisha yao yanapinga ukweli. Maandiko yana tabia ya Utatu.

Baba alizungumza kuhusu Mwana kupitia waandishi walioongozwa na roho. Nitasema tena. Watu wote watatu wa Utatu wanahusika katika uandishi wa Maandiko Matakatiifu.

Baba alinena. Alifanya hivyo kupitia Mwana, ambaye ni mpatanishi wa ufunuo wa Agano Jipya, kama Waebrania 1 inavyotupigia kelele. Na Baba alinena kupitia Mwana kuhusu Mwana.

Vyote viwili ni kweli. Alizungumza kupitia Mwana. Alizungumza kuhusu Mwana hapa kupitia wakala wa waandishi walioongozwa na roho.

Kwa hivyo sasa tunaelekea kuzingatia theolojia ya kimfumo ya Maandiko Matakatiifu. Kwanza kabisa, maandiko yamevuviwa. Na tunataka kuchunguza mitazamo ya msukumo.

Zinatofautiana. Baadhi ni mbaya sana. Baadhi zina vipengele vya ukweli.

Baadhi wana vipengele vingi vya ukweli kuliko wengine. Tutajaribu kuweka pamoja uelewa wetu wenyewe baada ya kuweka mitazamo hii mitano na kisha kutathmini mitazamo hiyo mitano. Hapo ndipo tutakapochukua creme de la creme na kujaribu kutoa mlo mzuri.

Na ni bora niache na picha hii ya mgahawa. Tunaanza na mitazamo mitano ya msukumo iliyoelezwa na Millard Erickson katika kitabu chake, na nadhani unaweza kuiita theolojia ya kisasa ya Kikristo. Theolojia nyingi za kiinjili zimefuata, lakini ilikuwa chanzo cha mafanikio kwa njia nyingi.

Kama kila mwanatheolojia mwingine, Erickson ana nguvu na udhaifu. Yeye ni mshughulikiaji hodari wa Biblia lakini hanioni kama mfafanuzi hai. Hawezi kuwa kila kitu.

Anajifunza theolojia ya kihistoria kutoka vyanzo vya pili. Nguvu zake, nguvu zake ni maeneo ambayo mimi ni dhaifu, na hiyo ni theolojia na falsafa ya kisasa. Yeye ni mwongozo mzuri.

Yeye huwa mkweli kila wakati, akiwakilisha kila mtu kwa haki, na huwatendea Wakristo wengine jinsi angependa kutendewa. Huwatendea wale walio wapenda uhuru jinsi angependa kutendewa. Yeye ni mfano katika njia hiyo.

Nadharia tano. Nadharia ya ufahamu, nadharia ya mwangaza, nadharia ya nguvu, nadharia ya maneno, na nadharia ya imla. Juu ya hizo, tutaongeza zingine mbili ambazo Erickson hakuzitaja.

Mtazamo wa neo-orthodoksi na mtazamo mdogo wa kutokuwa na makosa. Nadharia ya ufahamu, nadharia ya mwangaza, nadharia inayobadilika, nadharia ya maneno, na nadharia ya imla, na tutaongeza mitazamo neo-orthodoksi na kutokuwa na makosa kwa kiasi au kwa kiasi. Nadharia ya ufahamu inashikilia kwamba maandiko ni suala la ufahamu unaotumiwa na werevu wa kidini.

Baadhi ya watu kwa kawaida wamejaliwa ufahamu mkubwa wa kiroho. Uvuvio wa Biblia unafanana na ule wa wanafalsafa wengine, kama vile Plato. Biblia ni fasihi kubwa ya kidini inayoonyesha werevu wa kidini wa watu wa Kiebrania.

Nadharia ya mwangaza inashikilia kwamba Roho Mtakatifu huwashawishi waandishi wa maandiko kwa kuongeza nguvu zao za asili. Nadharia ya mwangaza haikusema kwamba nguvu za asili za wenye akili zinahitaji kuongezwa. Nadharia ya mwangaza inasema hivyo.

Watu wenye vipawa hupewa vipawa zaidi na Roho. Roho Mtakatifu huwashawishi waandishi wa maandiko kwa kuongeza nguvu zao za kawaida. Roho hufanya kazi kwa waumini wote kwa njia ile ile.

Anafanya kazi kwa waandishi wa maandiko kwa kiwango kikubwa zaidi. Roho hawasilishi ukweli au kuwaongoza waandishi wa Biblia haswa. Anaongeza usikivu wao kwa mambo ya kiroho wanapoandika.

Nadharia ya nguvu inashikilia kwamba Mungu hufanya kazi pamoja na waandishi wa kibinadamu ili kutoa maandiko. Kwa kweli, hiyo ni kweli. Hasa, Roho huwaongoza waandishi kuwa na mawazo au dhana wanazotaka.

Mungu huwaruhusu waandishi kuelezea mawazo yake kwa maneno yao wenyewe. Hapo ndipo makosa fulani huingia. Katika nadharia ya nguvu, Mungu na waandishi wa kibinadamu hufanya kazi pamoja.

Hiyo ni kweli. Roho Mtakatifu huwaongoza waandishi katika michakato yao ya mawazo hadi kwenye dhana anazotaka wawe nazo. Na huwaruhusu kuelezea mawazo hayo kwa maneno yao wenyewe.

Kwa hivyo, Biblia si bila makosa au isiyo na makosa, isiyoweza kufanya makosa. Ni neno la Mungu katika usemi wa mwanadamu, kwa ukali. Nadharia ya maneno inashikilia kwamba Mungu, Roho Mtakatifu, sio tu kwamba huwapa waandishi mawazo ambayo Mungu anataka wawe nayo bali pia huwaongoza katika matumizi yao ya maneno.

Kwa hivyo, nadharia ya maneno ya kichwa. Matokeo yake ni kwamba Biblia ina maneno yaleyale ambayo Mungu anataka yaandikwe. Hili ni kweli kwa kadiri linavyokwenda, lakini halisemi vya kutosha.

Hata hivyo, ni uboreshaji. Tunaingia, hapa hapa. Tunaelekea kwenye ukweli. Hii inatofautiana na nadharia ya imla, mtazamo wetu unaofuata, kwa sababu katika nadharia ya maneno, Mungu huongoza mawazo na maneno kikamilifu, lakini mwandishi wa kibinadamu pia ni mtendaji, na Mungu haamrishi Maandiko Matakatifu yote.

Nadharia ya imla inashikilia kwamba Mungu huamuru maneno ya Biblia kwa waandishi wa maandiko. Kwa kusikitisha, hili bado linachukuliwa na waliberali kama mtazamo wa kihistoria wa kihafidhina. Sio kweli kabisa.

Ndiyo, sehemu za Biblia zimeamriwa, Amri Kumi. Lakini Mungu wangu, katika mistari minne ya kwanza ya injili yake, Luka anasema alisoma kila kitu alichoweza kupata kuhusu maisha ya Yesu. Kwa ujumla, maandishi hayajaamriwa.

Mungu alikuwa mkuu kuliko hayo. Alimruhusu Luka kuandika kwa mtindo wa Luka katika Luka na Matendo, na mtindo tofauti tu na barua za Paulo, na injili ya Yohana, na kadhalika. Nadharia ya imla inashikilia kwamba Mungu huamuru maneno ya Biblia kwa waandishi wa maandiko.

Waandishi kwa kiasi kikubwa ni watu wasiojali katika mchakato huo. Msisitizo hapa ni upande wa kimungu wa maandiko. Ushiriki wa mwanadamu umepunguzwa sana.

Kwenye mitazamo hii mitano, tunaongeza miwili zaidi. Mtazamo wa neo-Orthodox unakosoa mitazamo ya kihafidhina na kiliberali kuhusu ufunuo. Mtetezi mmoja, John Bailey, ninayemfikiria katika kitabu chake, *Idea of Revelation in Recent Thought*, 1956.

Mtetezi mmoja analaani nadharia kwa kutambua ufunuo kama mapendekezo ya kibiblia, kwa kufafanua imani kama kukubali ukweli badala ya kumtumaini Mungu, na kwa kushikilia kwamba Mungu ndiye aliyeamuru Biblia, yote matatu ambayo kwa

kiasi fulani au kwa kiasi kikubwa yana makosa. Tutashughulikia hilo baadaye. Tulisema mtazamo wa neo-Orthodox unataka kujiweka kati ya nadharia na uliberali.

Kuhusu ukosoaji wake wa imani ya kweli, mambo matatu yanaonekana. Imani ya kweli inasisitiza kupita kiasi ufunuo kama maazimio. Imani ya kweli hukosea inapofafanua imani kama kukubali maazimio hayo badala ya kumtumaini Mungu.

Tatu, inashikilia agizo la Mungu la Biblia, jambo ambalo ni makosa tu. Unaweza kupata baadhi ya watu wenye msimamo mkali wanaoshikilia agizo la Mungu. Nadhani sijawahi kuona kitabu cha utaratibu kimeandikwa au kitabu cha theolojia au kitabu kuhusu maandiko na msomi wa kiinjilisti ambaye angeshikilia nadharia ya agizo.

Kwa kiasi kikubwa ni hadithi ya kubuniwa iliyobuniwa na waliberali. Kwa kweli, wakati Waorthodoksi wa Kiprotestanti walipotumia lugha hiyo na kutoa imla, hawakuwa wakizungumzia aina ya ufunuo. Walikuwa wakizungumzia maandishi yaliyotokana na maandishi kama maneno ya Mungu.

Kwa hivyo, hakuna kosa tu katika kutathmini misimamo mingine lakini pia kuna kosa la kihistoria kuhusu maana ya imla ilipotumiwa na waandishi wa Kilutheri na Kiorthodoksi cha Marekebicho, yaani, wale waliomfuata Luther na Calvin katika karne iliyofuata baada yao. Sasa, neo-orthodoksi inataka kujiweka kati ya orthodoksi, ambayo inaidhibiti kwa njia tatu ambazo tumezisema, na pia inataka kupinga uliberali. Mtetezi huyo huyo, John Bailey, anadhibiti uliberali kwa kusisitiza kupita kiasi sababu na kwa kujaribu kutenganisha kiini na maganda ya maandiko.

Inatumia muda mwingi kukosoa maandiko, na hiyo sio hoja. Ndiyo, Bailey angesema maandiko si yasiyo na makosa. Waorthodoksi huzingatia sana maneno wanapozungumzia hilo.

Hilo ni zao la nadharia yao ya kulazimisha, lakini waliberali, kwa sababu wanasisitiza, wana mantiki sana, na hutumia muda mwingi wakikosoa Biblia. Badala yake, Bailey anasema, kama mtetezi mkuu wa mtazamo wa neo-orthodoksi katika kuandika, kwamba ufunuo una Mungu mwenyewe, si mapendekezo kumhusu Mungu, bali katika matendo yake makuu, matendo yake. Sasa ninafikiria utangulizi wetu wa kihistoria, ambapo tuliona kwamba mwanatheolojia wa Australia Peter Jensen alisema kwa usahihi kwamba huu ni mtazamo wa neo-orthodoksi.

Ufunuo una Mungu mwenyewe, si mapendekezo kumhusu, bali matendo yake. Matendo haya ya ufunuo hutokea katika historia ya Israeli na kilele chake katika Yesu Kristo, ufunuo mkuu wa Mungu. Inarudiwa tena na Jensen.

Tafsiri ya matendo haya hutofautiana kulingana na mwelekeo wa ukosoaji wa mwanatheolojia. Hilo haliepukiki. Sisi ni baada ya kuelimika.

Tunaichukulia Biblia kwa ukosoaji, Bailey anasema. Ufunuo ni wa kibinafsi, kwa hivyo bila matumizi, hakuna ufunuo unaotokea. Ukosefu mdogo.

Tunamalizia hotuba hii kwa mtazamo wa saba. Ukosefu mdogo umeelezwa kinyume na, ulivyokisia, ukosefu kamili. Baadhi ya wasomi hutofautisha kati ya ukosefu kamili na ukosefu mdogo, huku wa mwisho wakishikilia kwamba maandiko hayana makosa katika yale yanayohusu imani na maisha ya Kikristo lakini hayahitaji kuchukuliwa kama yasiyo na makosa, yaani, ya kweli, sahihi, ya uaminifu katika masuala ya historia, sayansi, na kadhalika.

Baadhi ya watetezi wa kutokuwa na makosa kwa mipaka wanashikilia kwamba maandiko si yasiyo na makosa bali hayana makosa. Wanatumia neno hilo kwa njia mpya, ambayo hufafanuliwa kama maandiko yanayotimiza kusudi la Mungu la wokovu bila kushindwa. Loo, Biblia si isiyo na makosa, wanasema. Hilo halina mwelekeo hata wa kufikiri hivyo.

Hapana, hapana, haina makosa. Yaani, si kwamba maneno yake yote ni kweli kwa undani wowote au kwa usahihi wowote wa kisayansi au hata usahihi wa kihistoria kulingana na mbinu za kisasa za historia. Baadhi ya hayo, kwa njia, ni kweli, kama nilivyosema tu, lakini maandiko hayana makosa kwa maana kwamba yanatimiza kusudi la Mungu bila kushindwa.

Inatimiza kusudi lake la kuwaokoa wenye dhambi na kuwafundisha maisha ya Kikristo bila kukosea. Tunafurahi kwamba wale wanaoamini hili wanaonekana kuwa Wakristo wanaojali kuhusu wokovu na ukuaji katika maisha ya Kikristo. Hata hivyo, haileti mtazamo wao kuwa sahihi katika maelezo yake yote.

Wale wanaokubali kutokuwa na makosa kabisa hushikilia ukweli kamili wa Biblia bila kukana kutokuwa na makosa kwake na mengi zaidi yatasemwa, ambayo tutaanza kuyasema katika hotuba yetu ijayo tutakapotathmini mitazamo ya msukumo.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatiifu. Hii ni kipindi cha 16, Ufunuo Maalum, Maandiko Matakatiifu, Mitazamo Saba ya Msukumo.